

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR.422.24.2016.MK

Warszawa, 03 sierpnia 2016 roku

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2005 r., Nr 79, poz. 692), zwanym dalej „Rozporządzeniem”, przed umieszczeniem nieletniego w publicznym zakładzie psychiatrycznym opieki zdrowotnej dysponującym warunkami maksymalnego zabezpieczenia, w publicznym zakładzie psychiatrycznym opieki zdrowotnej dysponującym warunkami wzmocnionego zabezpieczenia lub w publicznym zakładzie leczenia odwykowego dysponującym warunkami wzmocnionego zabezpieczenia, sąd może zwrócić się do Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie o wskazanie właściwego zakładu. W tym celu przesyła Instytutowi orzeczenie o zastosowaniu środka leczniczego wraz ze zgrupowaną w sprawie dokumentacją lekarską. W myśl § 6 ust. 3 Rozporządzenia, Instytut wskazuje sądowi właściwy zakład w terminie 14 dni od otrzymania dokumentów, o których mowa wyżej.

Powyższe Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 82 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 282), zgodnie z którym Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczególne zasady kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcą, w szczególności wskazując organ odpowiedzialny za kierowanie nieletnich do odpowiednich zakładów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawności postępowania, bezpieczeństwa tych placówek, właściwych warunków pobytu nieletnich i przestrzegania ich praw.

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

Do 2006 roku sądy rodzinne dysponowały wsparciem merytorycznym ze strony działającej przy Dyrektorze Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie Komisji ds. Kierowania, Przenoszenia i Pobytu Nieletnich w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej. Niestety, z powodu braku szczegółowych podstaw ustawowych i rozporządzeń dotyczących finansowania działalności Komisji ds. Kierowania, Przenoszenia i Pobytu Nieletnich w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, z dniem 10 listopada 2006 roku działalność komisji została zawieszona bezterminowo.

W jednej ze spraw toczących się przed Sądem Rejonowym w Inowrocławiu na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie odmówił sądowi wskazania właściwego zakładu, powołując się na zawieszenie działalności Komisji ds. Kierowania, Przenoszenia i Pobytu Nieletnich w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej. Ponadto, w ocenie Instytutu, opinia Komisji w sprawie wyznaczenia miejsca realizacji środka leczniczego dla nieletnich, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest fakultatywna i pomocnicza. Instytut zobowiązał się, że wskaże właściwy zakład, ale po zmianie regulacji prawnych w tym zakresie.

Podkreślić należy, że od 2006 roku Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie nie realizuje nałożonych na niego zadań wynikających z § 6 Rozporządzenia, ze szkodą dla jakości kwalifikowania nieletnich do publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Kwestia zawieszenia działalności Komisji ds. Kierowania, Przenoszenia i Pobytu Nieletnich w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, a tym samym braku organu wspierającego i pomocniczego dla sądów rodzinnych w orzekaniu, o którym mowa w § 6 Rozporządzenia, była już przedmiotem wystąpień: Rzecznika Praw Obywatelskich z 29 kwietnia 2008 roku skierowanego do Ministra Zdrowia (znak: RPO-587722-VII-110.1-08/JS) oraz Rzecznika Praw Pacjenta z 25 stycznia 2016 roku skierowanego do Ministra Zdrowia (znak: RzPP-WZP.420.10.2016.KAS), z 8 marca 2016 roku skierowanego do Ministra Sprawiedliwości (znak: RzPP-WZP.420.10.2016.KAS.2) i 21 czerwca 2016 roku skierowanego do Ministra Zdrowia (znak: RzPP-WZP.420.10.2016.KAS.2).

Minister Zdrowia w piśmie z 6 kwietnia 2016 roku skierowanym do Pana Marcina Warchoła Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości (znak: ZPP.073.11.2016), zwrócił uwagę na konieczność nowelizacji ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, która powinna uwzględnić w szczególności określenie rodzajów podmiotów leczniczych właściwych do wykonywania środka o charakterze leczniczo-wychowawczym oraz zasad kierowania do nich nieletnich, z uwzględnieniem odpowiednich poziomów i warunków

zabezpieczenia tych podmiotów oraz powołania komisji wskazującej właściwe miejsce wykonania środka, w tym określenia jej uprawnień, zasad funkcjonowania i finansowania. Jednocześnie Minister Zdrowia uznał za zasadną propozycję Rzecznika Praw Pacjenta dotyczącą powołania przy Ministrze Sprawiedliwości zespołu roboczego do opracowania kompleksowych i jak najlepszych rozwiązań prawnych, w skład którego powinni wejść przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Zdrowia, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Pacjenta oraz podmiotów leczniczych, w których jest wykonywany środek o charakterze leczniczo-wychowawczym.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 2086), Rzecznik Praw Dziecka zwraca się z prośbą o przekazanie informacji dotyczących podjętych działań związanych z nowelizacją ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, w celu umożliwienia Instytutowi Psychiatrii i Neurologii w Warszawie wykonywanie zadań określonych w § 6 Rozporządzenia, ewentualnie wskazanie innego organu, który wspierałby sądy rodzinne w wyznaczaniu miejsca realizacji środka leczniczego dla nieletnich.

z powołaniem
Marek Jankowski